

A Pécsi Ítéltábla a dr. Tunyoghy Szabolcs által képviselt **felperes neve** (címe^{3.}) felperesnek, a dr. Frei János ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében aTörvényszék 2017. április 11. napján kelt, .../19. számú ítélete ellen a felperes részéről 21., az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 242.625.- (kettőszáznegyvenkettőezer-hatszázhuszonöt) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperes, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 88.725.- (nyolcvannyolcezer-hétszázhuszonöt)) forint másodfokú perköltséget, és az államnak - külön felhívásra - 92.000.- (kilencvenkettőezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2014. július 1. napjától tölti be ... és ... község ... Önkormányzat Hivatalában a jegyzői tisztséget. Az alperes 1998. és 2014 között több választási cikluson keresztül volt ... Nagyközség polgármestere, ... lakosként a „...” megnevezésű, sajtótermékeknek nem minősülő kiadványban rendszeresen ír cikkeket.

... Község Önkormányzat képviselő-testülete 5/2015.(I.30.) határozatával az alperes fiával, ... egyéni vállalkozóval a - közbeszerzési eljárás eredményeként - 2014. február 26. napján megkötött „készítel-szolgáltatás és más tevékenység” tárgyú megbízási szerződést, valamint a hozzá kapcsolódó haszonkölcsön-szerződést azonnali hatállyal felmondta a közbeszerzési törvény szabályainak megsértésére hivatkozva, egyidejűleg az új közbeszerzési eljárás lezárultáig a tevékenység ellátására az ... Kft.-t megbízta. Ugyanakkor a képviselő testület 6/2015.(I.30.) számú határozatával döntött arról is, hogy a ..., ... szám alatti ... ingatlan bérletére ...-nal fennálló szerződést a 2015. április 30. napját követő időre nem hosszabbítja meg. A ... Kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva megállapította, hogy a képviselő-testület jogszabálysértést követett el azzal, hogy zárt ülésen határozott, de zárt ülés tartásáról nem hozott külön határozatot, azzal, hogy nem készített az ülésről hangfelvételt, és késedelmesen küldte meg a jegyzőkönyvet a kormányhivatalnak.

Ezt követően a „...” 2015. márciusi számában - amely körülbelül 950 háztartásba jutott el -, ...” alcím

alatt az alperes cikket jelentetett meg, mely az alábbiakat tartalmazta:

„(...)

Nem lehet elmenni egy még kezdő, fiatal testület, polgármester, jegyző rossz munkája mellett. *Ennyi rossz döntés, törvénytelenység, felelőtlenség már nagyon súlyos nyomokat hagy egy település életében (1).* A polgármester korai, diktatórikus, meggondolatlan munkája mellett nem lehet szó nélkül elmenni, akkor sem, ha „professzor” tanácsadói vannak. ... a gyenge választási legitimitás után (2000 választóból, 958 szavazótól mindössze 283 szavazattal, szerencsével és több gyanús eseménnyel került az új polgármesteri székbe...) nagyon hamar kimutatta, hogy „csődből jött és arra is igyekszik.” Sajnos sok ember figyelmét elkerüli, hogy most már a településünk issza meg a levét. Csak emlékeztetném Önöket a polgármester által írt tájékoztatásokra. Ilyen fölényes, kioktató stílust, tele csúsztatással és hazug gondolatokkal nem engedhet meg magának négy hónap után egy választott tisztségviselő.

Ha a testület megengedi és részese a meggondolatlan, brutális struktúra váltásnak, az építkezés helyetti rombolásnak, akkor a felelősség is az övék. Tudom, hogy nehéz ellent mondani, de amik most történtek azok megbocsájthatatlanok és sajnos döntésüket adták hozzá.

Csak távirati stílusban egy-két gondolat, amely sajnos felveti az általam kinevezett Jegyző Úr hozzá nem értését vagy cinkosságát. (2)

Január 29-én rendkívüli testületi ülés volt. Nem volt meghívó napirenddel kifüggesztve, talán még leírva sem, pedig a téma súlya és mindenkit érintő volta miatt mindenképp - nyilvános később, az érintettek kérelmére, esetleg zárt ülést kívánt volna. A település legértékesebb ingatlanja, egy EU-s közbeszerzésre kötelezett kötelező feladat ellátása, egy 10 éves üzleti partner és 6 alkalmazottja, valamit az *ügy további komolysága megkívánta volna a jó előkészítést, komolyabb vitát, az érintettek jelenlétét és a törvényességet.*(3)

Ehelyett meghívó nélküli és meghívottak nélküli rendkívüli és zárt ülést tartottak. *Hangfelvétel, jegyzőkönyvvezetés nem készült.*(4) Az érintettek nélkül hozták meg a Faluház bérletjének, alkalmazottainak azonnali eltávolítását és új bérletről, szolgáltatóról hoztak döntést a jelenléte, vita árajánlat, verseny nélkül. Ez kérem baklövés sorozat.

Óriási, szándékos károkozásokat követek el. (5) Besározták a régi polgármestert azzal, hogy összeférhetetlen volt a szerződés. EU-s közbeszerzési törvény sem számított? Nem néztek utána. Elég volt az aggályos szó, amelyet egy idegen fizetett jogász állított. Egy nap alatt utcára került egy vállalkozó és hat alkalmazott.

Ennek a kára 4 millió forint és a családok tragédiái. Az önkormányzat az új közbeszerzéssel, a kimaradó bérleti díjjal, a nevetséges zárcserével, takarítással, egyebekkel 1 millió 200 ezer forintot költ el.

Az új bérlet és üzemeltetővel kapcsolatos hírek pedig minden feltételezést kimerítenek. Nem volt testületi tárgyalás, nem volt verseny, pályázat, áregyeztetések. Ajándékba kapott egy piacot, egy üzletet és egy jövőbeli lehetőséget. Referencia nélküli szolgáltatást előre megneveztek jobbnak, gazdaságosabbnak. Kinek, kiknek, miért, hogyan? Van kérdés bőven. Közben hazugság és mellétájékoztatások özöne zúdult ránk. A nyilvános testületi ülés megmutatta, hogy nagy a baj.

Kérem, számolják össze, hogy hány törvénytelenység, eljárási hiba, emberi tévedés, szándékos hazugság és rossz döntés volt eddig. És még nincs vége.(6)

Azt állítom, hogy a polgármester, a jegyző és három képviselő elloptott egy törvényesen szerzett üzemeltetési és szállítási jogot egy vállalkozótól és törvénytelen eszközökkel és módon odaadta csak „ÜGY” egy tulajdonnal is bíró másik vállalkozónak. Remélem ezekért a szavakért valaki beperel...(7)

TISZTELT SZÁZVÁRIAK:

Mindig bíztam a szeretet és az összefogás erejében. Most is bízom abban, hogy rendbe lehet a település életét hozni. Én már nem szeretnék többé polgármester vagy tisztségviselő lenni, de *ilyen*

mentalitást nem szabad hagyni. A települést nem lehet KFT-ként üzemeltetni és ilyen rövid idő alatt ennyi botrányos cselekedetet véghezvinni. (8) Remélem a többség így látja és bölcsen teszünk azért, hogy ne így legyen.

Köszönöm türelmüket, boldogulást kívánok minden ... lakónak.

...

nyugdíjas ... lakos"

A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a „...ben megjelent cikkben írt, fentebb kiemelt mondatokkal megsértette a jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát, valamint kérte az alperest 1.500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperessel mint közfeladatot ellátó személlyel szemben nyilvánított - egy közügy kapcsán - véleményt, amit köteles a felperes tűrni.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2015. március 6-i lapzártát követően megjelent „... megnevezésű sajtóterméknek nem minősülő, saját kiadású kiadványában a ..." alcímet viselő rovatban az alábbi mondatban foglaltakkal megsértette a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát: „*Azt állítom, hogy a polgármester, a jegyző és három képviselő elloptott egy törvényesen szerzett üzemeltetési és szállítási jogot egy vállalkozótól és törvénytelen eszközökkel és módon odaadta „CSAK ÚGY” egy tulajdonnal is bíró másik vállalkozónak*”. Kötelezte az alperest 350.000 forint sérelemdíj fizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felperes a jelen eljárásban - mivel jegyzőként részt vett a közétkeztetéssel mint helyi közüggyel kapcsolatos döntés előkészítésében, meghozatalában, feladata a törvényesség felügyelete és betartása volt - közszereplőnek minősül, akinek személyiségi jogvédelmét - a Ptk. 2:44.§ helyes, az Alkotmánybíróság döntéseiben is megjelenő értelmezése szerint - a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása korlátozhatja. Megállapította, hogy a cikkben szereplő, keresetben megjelölt mondatokban a felperesi törvénysértésekre, hibás döntésekre, eljárási hibákra vonatkozó kijelentések - miután a ... Kormányhivatal is megállapította azt, hogy a képviselő-testület törvénysértően járt el - nem valótlanok. A szöveget a maga egészében vizsgálva arra jutott, hogy az alperes a sérelmezett mondatokban - a valós tényállításokon kívül - túlzó, felfokozott hangvételű kritikát fogalmazott meg a felperes munkájával kapcsolatban, mely azonban a szabad véleménynyilvánításnak a közszereplőkre vonatkozóan az Alkotmánybíróság és a bírói gyakorlat által kimunkált kereteit - az ítélet rendelkező részében kiemelt, jogsértőnek ítélt 7. számú mondatban megfogalmazottak kivételével - nem lépi túl, ezért azt a felperes mint közszereplő köteles tűrni.

A jogsértőnek talált - „Azt állítom, hogy a polgármester, a jegyző és három képviselő elloptott egy törvényesen szerzett üzemeltetési és szállítási jogot egy vállalkozótól és törvénytelen eszközökkel és módon odaadta CSAK ÚGY egy tulajdonnal is bíró másik vállalkozónak” - mondattal kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy itt az alperes nyíltan és kifejezetten szándékos bűncselekmény elkövetésével vádolta meg a felperest, ami a túlmegy a szabad vélemény-nyilvánítás határán, ezért azt a felperes közszereplőként sem köteles tűrni. E mondattal az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyi jogát, ezért a felperes alappal kérte a jogsértés megállapítását és sérelemdíj megtérítését. A sérelemdíj felperes által igényelt összegét eltúlzottnak találta, azt a jogsértés súlyára, annak felperesre gyakorolt hatására, és a józan mértéktartás elvére is tekintettel - utalva a magyarországi ár-, és értékviszonyokra - 350.000 forintban találta megállapíthatónak, és ekként a sérelem ellentételezésére alkalmasnak.

A perköltség összegét az elsőfokú bíróság - 77%-os alperesi pernyertességi arány figyelembevételével - az alperes és a jogi képviselője közti megbízási szerződés alapján, de az e szerint számított díj mérsékelt összegében állapította meg. A mérséklés okaként - a beadvány szerkesztés és tárgyaláson való megjelenés díja körében - utalt részletes kimutatás hiányára, és arra, hogy a pécsi illetőségű ügyvéd bíróságon való megjelenésének költségét a díj magában foglalja.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a kereset elutasított részének teljesítését, és a sérelemdíj összegének felemelését kérte. Vitatta, hogy közszereplőnek minősülne, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által felhívott alkotmánybíróági döntések nem tekintik a helyi önkormányzat jegyzőjét közhatalmat gyakorló személyeknek. Hivatkozott arra, hogy az alperesnek a cikk megjelenésekor még nem lehetett tudomása a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott határozatról, melyben jogszabálysértést állapítottak meg a képviselő testületi üléssel kapcsolatban, így a cikkben állított tények nem a törvényességi felügyeleti eljárásban megállapított jogszabálysértésekkel - mint való tényekkel - állnak összefüggésben, a tényállítások mindegyike alap nélküli volt, és sértette személyiségi jogát. A sérelemdíj összege körében arra hivatkozott, hogy valamennyi sérelmezett alperesi kijelentés személyiségi jogot sértő volt, e tény, valamint az általa átélt hátrány - rossz pszichés állapota, mely egyértelműen a cikk megjelenésével hozható összefüggésbe, és melyet tanúvallomás bizonyít - magasabb összegű sérelemdíjat indokol.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, és a kereset teljes elutasítását, valamint a perköltség felemelését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által jogsértőnek ítélt mondat nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás, a sérelmezett kijelentést a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalás 1. pontja alapján a tágabb szöveggörnyezetben kell értelmezni, az alperes a „lopás” szót nem az eredeti jelentése szerint, hanem átvitt értelemben használta, nem állította, hogy a felperes a Btk.-ba ütköző lopás bűncselekményét követte volna el. Hivatkozott arra is, hogy az inkriminált mondat egyébként sem megy túl a tágabb véleménynyilvánításnak azon a határán, melyet a közszereplőknek túrniük kell. A perköltséget a megbízási szerződésben írtak szerint kérte megállapítani, hivatkozott arra, hogy a költségek tekintetében nincs helye mérséklésnek, a munkadíj tekintetében pedig indokolatlan.

A felperes az alperesi fellebbezéssel érintett körben, az alperes pedig a felperes fellebbezéssel érintett körben - ellenkérelmében - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése a perköltségre vonatkozó részben alapos, ezt meghaladóan alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes jogi következtetést levonva hozta meg helyes érdemi döntését.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a perbeli tényállás mellett a felperes - mint a helyi önkormányzat jegyzője - a közétkeztetést mint közfeladatot érintő kérdésben közszereplőnek minősül, és egyetért az e körben felhozott indokokkal is. A bírói gyakorlat a közszereplői minőséget mindig az adott tényállásra vetítetten értelmezi, ez az értelmezés jelenik meg a Kúria .../4. számú döntésében, melyben a Kúria az önkormányzattal csupán megbízási jogviszonyban álló személyt is közszereplőnek minősítette, mert a megbízási szerződés alapján a közösség érdekeire jelentős hatással bíró tevékenységet végzett, de ezt az elvet

tükrözi a Kúria Pfv.IV.21.912/2016/11. számú döntése is, melyben a Kúria közszereplői minőség megállapításához elegendőnek tartotta azt, hogy a felek közötti vita olyan közérdekű kérdésekben zajlott, amely a helyi közvéleményt erősen foglalkoztatta.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy miután a felperes közszereplőnek minősül, és az alperesi kijelentések a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása során, közügyben hangzottak el, azt a felperes - a 7. számmal jelzett mondatban írtak kivételével - a Ptk. 2:44.§-a helyes értelmezése szerint túrni köteles. Mellőzi azonban e körben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete 8. oldal 2. bekezdésében foglaltakat, mert a jogalkalmazó bíróságnak nincs felhatalmazása arra, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezést jogalkotói hibának minősítse.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a keresetben megjelölt alperesi megnyilatkozások közül az 1-6. és 8. szám alatti mondatokban írtak részben tényállításnak, részben a felperesi tevékenység értékelését tartalmazó vélemény nyilvánításnak minősülnek akkor is, ha formálisan tényállításoknak látszanak. (BDT2015. 3310 szám). Alaptalanul állította a felperes, hogy az elsőfokú bíróság által tényállításnak minősített részek nem kapcsolódnak a törvényességi felügyeleti eljárásban megállapított jogsértéshez, és valótlan tényállítások. A cikknek az az állítása, hogy „*Hangfelvétel, jegyzőkönyvvezetés nem készült*” (4), valamint az felvetése, hogy „*törvénytelenység, eljárási hiba*” (6) volt tapasztalható a képviselő-testület működése során, valós tényeken alapul, és összecseng a kormányhivatal döntésében írtakkal. Az e tényállításokon kívül eső véleménynyilvánítások nem vitásan érzelemtől túlfűtött kritikát fogalmaznak meg, azonban nem minősíthetők kifejezőmódjukban indokolatlanul bántónak, sértőnek, és ezért a felperes mint közszereplő számára személyiségi jogvédelmet nem alapoznak meg.

Alaptalan a felperes sérelemdíj összegének felemelésére előterjesztett fellebbezése is, e körben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és a kifejtett indokokkal is egyetért. Helyesen indult ki az elsőfokú bíróság a Ptk.2:52.§ (2) bekezdése alapján abból, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Köztudomású tény, hogy a személyiségi jogsértés a sérelmet szenvedett személy életét hátrányosan befolyásolja, az adott jogsértéshez általában társuló jogsérelmen túl azonban a felperes - ahogy az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette - nem bizonyított olyan többlet körülmény, amely magasabb összegű sérelemdíjat indokolna.

Az alperes fellebbezésével érintett körben egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a kereset 7. pontjában megjelölt kijelentéssel kapcsolatos döntésével és annak jogi indokaival is. Az alperes fellebbezésében hivatkozott döntések tényállása nem azonosítható a perbeli tényállással, a perbeli eset nem országos politikai kérdésből, hanem egy kis község helyi közügyéből eredt, és a felperes közszereplői minősége sem azonosítható egy országos közszereplő ebbéli minőségével. A 7. számú alperesi megnyilatkozás túlmegy a szabad vélemény nyilvánításnak azon a határán, melyet a felperes túrni köteles, helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy e kijelentéssel az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogát, így az alperes fellebbezése a jogsértés megállapítása tekintetében alaptalan volt.

Alapos azonban az alperes perköltség összegét támadó fellebbezése. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkező 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a fél és képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj /a) pont/, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások /b) pont/ együttes összegének megfizetésére. A

(2) bekezdés értelmében (2) az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az alperes által becsatolt megbízási szerződésben megjelölt megbízási díj - 100.000.- forint és tárgyalásonként 50.000.- forint - az elsőfokú eljárásban tartott öt tárgyalást figyelembe véve összesen nettó 250.000 forint, amely külön kimutatást nem igényelt, és amely az elsőfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban áll, nem eltúlzott, mérséklése nem indokolt. A pernyertesség-pervesztesség aránya - melyet a felek nem vitattak - 77-33 %, így 250.000 forint + áfa, azaz bruttó 317.500 forint 77 %-át köteles a felperes munkadíjként az alperesnek megfizetni. Ezen felül a felperes az alperes jogi képviselőjének indokolt készkiadásait is köteles költségként megfizetni, amely költség a perbeli esetben a tárgyalásra történő utazás költsége volt. Az alperes jogi képviselője a bírósággal egy városban rendelkezik ügyvédi irodával,viszonylatában az ügyvédi irodából a bíróságra történő közlekedés költsége saját gépjármű használatával és a parkolási díjjal együtt sem több 2.000 forintnál alkalmanként, ezért a másodfokú bíróság a megbízási szerződésben szereplő 5.000 forint helyett 2.000 forint összeget talált indokoltnak tárgyalásonként, mely költség az alperesi elszámolás szerinti három alkalom figyelembe vételével 6.000 forint, ebből 4.500 forintot köteles a felperes megfizetni, így az elsőfokú perköltség összege 242.625 forint, ezért a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva - a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 242.625 forintra felemelte.

A per érdemét tekintve mindkét fél fellebbezése alaptalan volt, ezért - az elsőfokú eljárásban megállapított pernyertességi-pervesztességi arányokra figyelemmel - a felperes köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit megtéríteni a Pp.80.§ (2) bekezdése alapján, mely költség áll az alperest képviselő ügyvéd megbízási szerződés szerinti 90.000 forint + áfa (bruttó 114.300 forint) összegű munkadíja 77 %-ából (85.725 forint), valamint a tárgyaláson való megjelenéssel kapcsolatos 2.000 forint költség 77 %-ából (1.500 forint), mely együttesen 88.725 forint.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak megfizetni. Az alperes a fellebbezési illetéket leróta, és azt a per érdemét érintő fellebbezés eredménytelensége folytán maga viseli.

Pécs, 2017. november 15.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró